

Виявлено, що наукове осмислення феномену імерсивних технологій (англ. immersive – занурювати) обґрунтовано Дж. Кампбеллом в Енциклопедії інформаційних наук та технологій (2014 р.) як імерсивні віртуальні середовища або цифрові середовища, де користувачі відчують комп'ютерно згенеровані імпульси за допомогою тактильних, візуальних та слухових технічних засобів. Тобто, це технології повного чи часткового занурення у віртуальний світ, або різні види поєднання реальної і віртуальної реальності, при якій голограми пов'язані з елементами реального світу.

Розглянуто Національну стратегію розвитку EdTech технологій у США («Developing a national EdTech strategy», 2022) з метою вивчення прогресивного міжнародного досвіду цифровізації освіти. Цей стратегічний документ призначений для стейкхолдерів освіти, котрі регулюють освітню політику та приймають відповідні рішення, включно з посадовими особами міністерств освіти, ключових освітніх агенцій тощо.

Уточнено, що EdTech (від англ. education – освіта, і technology – технології) – це проекти у сфері освітніх технологій, призначені для покращення освіти та навчання.

Проаналізовано звіт про дослідження доповненої та віртуальної реальності «2019 Augmented and Virtual Reality Survey Report», презентований компаніями Perkins Coie та XR Association. У документі окреслено стратегічні перспективи впровадження імерсивних технологій на всіх рівнях освіти та йдеться про рівень готовності суспільства до технологічного прогресу в освітньому секторі, який на разі є найбільшим інвестором у розвитку індустрії VR та AR (2019 Augmented and Virtual Reality Survey Report, 2019).

Виявлено, що в країнах північноамериканського регіону все більшої популярності набуває міжнародний проект «EdTech Hub», створений у партнерстві Unicef, Ukaid, Bill Melinda Gates foundation, The World Bank. Його мета – розширити технологічні можливості суспільства, надаючи підтримку для упровадження імерсивних технологій в освіті.

Обґрунтовано закономірності технологізації освіти і навчання як інноваційний аспект розвитку освітніх технологій у північноамериканському регіоні.

Зроблено висновок, що імерсивні технології виводять освітню діяльність на новий рівень. Вони формують інноваційні підходи до викладання й засвоєння навчального матеріалу та новітню систему освіти загалом. Вони є одним із індикаторів освітніх інновацій та впливають на «революційний прорив» в освітньому процесі.

Управління шкільною освітою: Україна у русі до змін

*О.О. Максименко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

З'ясовано, що проблема управління шкільною освітою в Україні є широко досліджуваною за напрямками, серед яких: феномен управління, теоретичні положення

управління освітою, основи громадського та державного управління загальною середньою освітою на сучасному етапі розвитку демократичного суспільства країни, інформаційне управління закладами освіти, питання керівника загальноосвітнього навчального закладу, місцеве самоврядування як суб'єкт управління освітою за кластерним підходом, тенденції децентралізації управління освітою, трансформації моделей управління освітою у територіальних громадах країни, державно-громадське управління розвитком загальної середньої освіти у малих містах.

Встановлено, що означена проблема в Україні розглядається крізь процеси глобалізації та європеїзації освітньої галузі, що демонструє чіткі тенденції євроінтеграційної перспективи реформування середньої освіти в Україні за співпраці з європейськими науковими інституціями-партнерами та через міжнародні проєкти (відпрацювання можливостей застосування досвіду закордоння, процеси децентралізації та подальшої демократизації освіти через управління включно).

Розкрито, що управління шкільною освітою України розвивається за поступального демократичного розвитку громадянського суспільства, яке все ще здійснює перетворення на шляху від пострадянської реальності. За орієнтири подальшої роботи у країні береться європейський і північноамериканський досвід, новації управління шкільною освітою демократичних суспільств цих регіонів, які напрацьовані в певних культурно-історичних умовах країн. Основними тенденціями їх виявлені: подальша децентралізації, реформування освіти, трансформація культури управління на шляху подальшої демократизації, розробка навчальних планів, питання підзвітності, лідерство, автономія шкіл та школо-базоване управління.

Зафіксовано, що з урахуванням новітніх тенденцій у національному контексті управління ланкою шкільної освіти України поступово трансформується через:

1. започаткування процесів суспільної та освітньої децентралізації (адміністративно-територіальна реформа з розширенням прав громад з фінансуванням включно);

2. початок реформи «Нова українська школа» (2016-2030 рр.);

3. впровадження низки нових необхідних законів (Закон України «Про освіту», 2017 р.; Закон України «Про повну загальну середню освіту», 2020 р.), які вміщують новітні інструменти децентралізації та уможливають участь усіх зацікавлених сторін (у горизонтальному вимірі – усіх учасників та зацікавлених сторін ланки шкільної освіти; у вертикальному вимірі – структурні зв'язки, взаємодія та співпраця, звітність; у державному та приватному секторах освіти, у площині територіальних громад).

Встановлено, що реформа «Нова українська школа» заклала новітні позиції функціонування шкільної освіти та розбудови демократичного і децентралізованого управління ланки, серед яких структура (початкова освіта, базова середня освіта, профільна середня освіта), ключові компетентності для життя, педагогіка партнерства, орієнтація на учня, вмотивований учитель, виховання на цінностях, автономія школи та якість освіти, справедливе фінансування та рівний доступ, сучасне освітнє середовище.

Розроблено низку рекомендації щодо впровадження європейського та північноамериканського досвіду управління шкільною освітою в Україні (стратегічний, практичний, педагогічний, дослідницький рівні).

Зроблено висновок, що управління шкільною освітою України тісно пов'язані з розвитком демократичного суспільства, яке знаходиться на етапі активної трансформації. Реформування шкільної освіти та оновлене законодавство, впровадження закордонного досвіду сприятимуть створенню нових умов функціонування освітньої ланки та суспільної взаємодії, що спонукатиме зміну культур та виховання нових сил для розвитку демократичного суспільства і освіти.

Законодавча підтримка при вивченні рідної та іноземної мов в ЄС

*Н. В. Нікольська,
кандидат педагогічних наук, доцент
старший науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

Проаналізовано стратегічні документи ЄС щодо навчання іноземних мов у загальній середній освіті «European Education Area» де передбачується, що до 2025 року на додаток до рідної мови, використання двох інших мов стане нормою в ЄС. Європейський Союз також сприяє використанню Загальноєвропейської довідкової системи Ради Європи для мов: вивчення, викладання, оцінювання «Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR)». Цей інструмент був розроблений для забезпечення прозорості, послідовної та всеохоплюючої основи для розробки мовних програм та керівних принципів навчальних програм, оформлення навчальних матеріалів та оцінки знань іноземної мови.

Констатовано, Комісія пропонує нові ініціативи, більше інвестицій і тіснішу співпрацю держав-членів, щоб допомогти всім європейцям будь-якого віку отримати вигоду від багатих освітніх і професійних пропозицій ЄС. Комісія також прийняла новий План дій у сфері цифрової освіти, в якому враховуються уроки, отримані з кризи, пов'язаної з пандемією коронавірусу, і розробляється план високоефективної екосистеми цифрової освіти з розширеними цифровими компетенціями для цифрової трансформації. Це показує, як разом держави-члени можуть сформувані Європейський освітній простір, заснований на свободі для учнів і вчителів навчатися та працювати на всьому континенті, а також для навчальних закладів вільно об'єднуватися один з одним у Європі та за її межами.

CEFR розширює сферу мовної освіти, відображаючи академічні та суспільні зміни після публікації CEFR у 2001 році. Він представляє ключові аспекти CEFR для викладання та навчання в зручній для користувача формі та містить повний набір розширених дескрипторів CEFR, які замінюють набір 2001 року. Тепер вони включають дескриптори посередництва, онлайн-взаємодії, багатомовної/багатокультурної компетенції та компетенції жестової мови. Все більшої популярності сьогодні набуває вивчення іноземних мов. Досвід європейських країн у цій галузі освіти досить багатий. Особливий інтерес ЄС та північно американському